

APRÓPÉNZ Adózási Hírlevél

Iránytű a sikeres vállalkozáshoz

XX. évf. 12. szám
2025. december

A TARTALOMBÓL:

- Könyvelőváltás: év végén/év elején vagy év közben?

E egyéni vállalkozókat érintő információk

T társas vállalkozásokat (Bt., Kft.) érintő információk

M magánszemélyeket érintő információk

!!! különösen fontos információk, pl. törvény által előírt kötelezettségek

KÖNYVELŐVÁLTÁS: ÉV VÉGÉN/ÉV ELEJÉN VAGY ÉV KÖZBEN?

E T

Könyvelőt váltani év közben is lehetséges, de számviteli szempontból általában az üzleti év lezárásakor (december 31.) vagy az új év kezdetén (január 1.) a legpraktikusabb, mert ilyenkor az előző könyvelő munkája tisztán lezárható, a két könyvelő (előző és új) felelőssége teljesen és egyértelműen elhatárolható, az új könyvelő teljes üzleti évvel indul.

Az év végén/év elején történő könyvelőváltás és az év közbeni könyvelőváltás között több hasonlóság és átfedés is van. Nézzük csak!

Miért jobb január 1-jétől átadni/átvenni a könyvelést, mint bármely más időpontban?

Az üzleti év zárásához kapcsolódó könyvelőváltás esetén az előző könyvelő zárja le az előző üzleti évet, készíti el a leltárral alátámasztott számviteli beszámolót, valamint lezárja az analitikus és főkönyvi nyilvántartásokat, továbbá az évvéghez kapcsolódó adóbevallásokat összeállítja és benyújtja. Mindez azt is jelenti, hogy az előző könyvelő által lezárt üzleti évhez kapcsolódóan a felelősség is őt terheli.

Az előző könyvelő által az üzleti év lezárása során készített beszámolót, főkönyvet és alátámasztó analitikákat, a beszámolót alátámasztó leltárakat, az évvéghez kapcsolódó adóbevallásokat és a cég számviteli politikáját és számviteli szabályzatokat is tételes jegyzékkel át kell adni az őt megbízó vállalkozásnak, aki azt továbbítja az új könyvelőnek, hiszen a könyvelők a vállalkozással állnak szerződéses kapcsolatban és nem egymással.

Az új könyvelő ellenőrzi a vállalkozástól kapott jegyzék alapján a szükséges dokumentumok meglétét, majd ezek alapján megnyitja az analitikus és főkönyvi nyilvántartásokat az átvétel éve január 1-jei állapotnak megfelelően, ezt követően pedig könyveli az új év üzleti bizonylatait.

Az új könyvelő az átvett dokumentumokkal kapcsolatban felmerülő kérdéseit is a vállalkozás ügyvezetőjének teszi fel, aki – amennyiben számviteli vagy adózási kérdéseket érint, és ismeretei hiányában nem tud rá válaszolni – az előző könyvelőjétől még bekéri a további információkat.

Miben más az év közbeni könyvelőváltás?

Év közben történő könyvelőváltás esetén is gyakorlatilag ugyanazok az átadás-átvételhez kapcsolódó feladatok, mint az év elejei váltáskor, viszont mivel év közben nincs kötelező zárás és beszámolót sem kell készíteni, ezért ez némileg más, árnyaltabb helyzetet jelent.

Év közbeni könyvelőváltás során igen gyakran áll elő az a helyzet, hogy a már könyvelt, és esetlegesen hibás adatokkal meggyűlik az új könyvelő baja, mivel azok is részeit képezik annak az éves beszámolóknak, amelyet már ő állít össze. Ez sajnos akkor is így van, ha az elkövetett hibák még az előző könyvelő számlájára írhatók, és az új könyvelő nem marasztalható el ezen hibákért, esetleges mulasztásokért. Ebből következik, hogy év közbeni könyvelés átvétel során célszerű az új könyvelőnek az előző könyvelő által már könyvelt tételek bizonylatait, elszámolását is ellenőriz-

nie. Ez azonban nem jelenti az érintett bizonylatok újra-könyvelését, „csak” a már meglévő elszámolások vizsgálatát. Ennek során a bizonylatok meglétét és megfelelőségét is ellenőrizni szükséges.

Az év közben történő könyvelőváltás során tehát nagyon fontos, hogy az előző könyvelő elszámolásait ellenőrizzük, mert az új könyvelő a beszámoló elkészítése során azokért az adatokért is kénytelen helyt állni, amelyeket az előző könyvelő rögzített.

Emiatt kiemelten fontos, hogy az előző könyvelő szerződésének felmondásakor és az új könyvelővel kötésre kerülő szerződésben is a felelősség kérdéseire részletesen térjenek ki. Ez annál is inkább így van, mert a beszámoló készítésének a kötelezettsége a számviteli törvény 17. §-ának megfelelően a vállalkozó feladata.

Mivel azonban a vállalkozó sok esetben nem rendelkezik megfelelő számviteli és adózási ismeretekkel, ezért könyvviteli szolgáltatás végzésére jogosult regisztrált mérlegképes könyvelőt kell megbízni, amennyiben a számviteli törvény 151. § (2) bekezdése szerinti 20 millió forintot meghaladja az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában az éves nettó árbevétele.

A könyvelő feladatai a számviteli törvény 150. § (2) bekezdés szerinti könyvviteli szolgáltatások elvégzése, továbbá a beszámoló elkészítése, valamint minden olyan további, ezekhez kapcsolódó feladat ellátása, amellyel őt a megbízó a szerződésben megbízza. A könyvelő feladata – elsősorban – a könyvelés, de csak a könyvelő rendelkezésére bocsátott bizonylatok alapján lehet szabályszerűen könyvelni.

Az, hogy az új könyvelő átveszi a vállalkozás könyvelését, és ennek keretében megkapja az előző könyvelőtől a bizonylatokat, még nem jelenti azt, hogy azok könyvelésének helyességét is ellenőrizte, és azt sem jelenti, hogy az átvett megelőző időszak könyvelésének helyességéért is felelősséget vállal, ezek hiányában pedig az éves beszámoló elkészítése elképzelhetetlen.

Előzőek miatt tehát nagyon fontos, hogy a számviteli szolgáltatásra irányuló tevékenységünk tekintetében, a felelősségek és feladatok elhatárolását szem előtt tartva írásban kössünk szerződést a könyveléssel megbízó vállalkozással.

Mégis mikor érdemes könyvelőt váltani?

Nincs tehát ökölszabály, sem jogszabályi előírás! Könyvelőt váltani bármikor lehet, a döntésnél

azonban érdemes mérlegelni, hogy mennyi adminisztrációval jár az átadás/átvétel, valamint mennyire sürgős a váltás? Amennyiben nincs külső kényszer (pl. előző könyvelő elhalálozása), akkor érdemes megfontolni a következőket:

- év közbeni könyvelőváltás
 - » az előző könyvelő hibái vagy hiányosságai azonnali kockázatot jelentenek,
- év végén/év elején történő könyvelőváltás
 - » nincs sürgős probléma, és
 - » tiszta, átlátható könyvelési évet szeretne kezdeni a vállalkozó
 - » új szakemberrel.

Az év közbeni könyvelőváltás előnye, hogy ha az előző könyvelő hibázik, vagy nem elérhető, vagy nem megfelelően végzi a könyvelési munkát, akkor nem kell megvárni az év végét, ez esetben ugyanis az új könyvelő gyorsan átveheti a feladatokat, így a hibák nem halmozódnak tovább.

Az év közbeni könyvelőváltás egyik fő hátránya, hogy az átadás-átvétel során fennáll annak a kockázata, hogy a dokumentumok vagy információk hiányosan kerülnek átadásra. Év közbeni könyvelőváltás esetén a felelősség is megoszlik az előző és az új könyvelő között, mert bár az előző könyvelő az addigi időszakért, az új könyvelő pedig a továbbiakért felel, de a hibák tisztázása nehézkes lehet. Előzőek mellett évközi könyvelőváltásnál az előző könyvelő át kell, hogy adja az újnak a már rögzített adatokat, ami időigényes és költséges lehet.

Ahogy már fentebb említettem, az év végi/év eleji könyvelőváltás számviteli szempontból szerencsésebb (a legtöbb könyvelőnek ez az álma).

Év végi/év eleji könyvelőváltás előnye, hogy az előző könyvelő a teljes előző évre elkészíti a beszámolót és az évről adó bevallásokat, ezáltal a felelőssége egyértelműen elhatárolható és lezárható. Így az új könyvelő tiszta lappal indul, és ami még nagyon nagy előny, hogy a teljes üzleti év adatait kezeli (az új év zárásakor teljes egészében átlátja az évet, annak gazdasági eseményeit ismeri).

Év végi/év eleji könyvelőváltás hátránya, hogy ha az előző könyvelő hibázott, akkor ezek a hibák az év végéig tovább gyűlhetnek, továbbá ha a könyvelőváltás sürgős (pl. kommunikációs problémák, NAV-bírság), akkor egyáltalán nem biztos, hogy az év végét célszerű kivárni. ■

Kovács Andrea
okl.adószakértő